

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 13Ps/13/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1413219690
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Nadežda Tomanicová
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2016:1413219690.12

Uznesenie

Okresný súd Bratislava IV v právnej veci navrhovateľky: Y. zastúpená: Advokátska kancelária Roštár - Slovák, s.r.o., IČO: 36 858 731, so sídlom: Révová 7, Bratislava, o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony H. zastúpený opatrovníčkou na konanie C., pracovníčkou Okresného súdu Bratislava V, takto

rozhodol:

Súd konanie **z a s t a v u j e**.

Navrhovateľka je **p o v i n n á** zaplatiť trovy znaleckého dokazovania za znalecký posudok č. 18/14 znalca Y. v sume XXX,XX € na účet tunajšieho súdu do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.

Navrhovateľka je **p o v i n n á** zaplatiť trovy znaleckého dokazovania za znalecký posudok č. 151/2015 znalkyne Y. v sume XXX,XX € na účet tunajšieho súdu do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom podaným na Okresný súd Bratislava IV dňa 15.10.2013 sa navrhovateľka domáhala vydania rozsudku, ktorým by súd pozbavil spôsobilosti na právne úkony H. (ďalej aj len „odporca“). V návrhu uviedla, že odporca je veľmi komplikovaná osobnosť, nie je schopný si samostatne zabezpečiť a objektívne posúdiť základné životné potreby. Odporca býval na mnohých miestach, pričom všade vyvolával spory s tretími osobami. Navrhovateľka preto nadobudla nezvratný dojem, že odporca nie je ani sčasti spôsobilý na právne úkony. Navrhovateľke je známe, že odporca sa liečil a lieči dlhodobo na psychiatrii, a to od roku 1985. Nevie však, kde sa lieči, preto nevie predložiť lekársku správu. Odporca opakovane prevádzal svoj spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti, ktorej spoluvlastníčkou je aj navrhovateľka. Navrhovateľka je toho názoru, že odporca je postihnutý chorobou, ktorá nie je prechodná, a že z tohto dôvodu nie je schopný sám robiť právne úkony.

V podaní doručenom súdu dňa 17.01.2014 uviedol H. v ktorom je odporca ubytovaný, že odporca býva vo vlastnej bytovej jednotke, kde si sám vedie domácnosť a spravuje financie. Je komunikatívny, priateľský, pravidelne a aktívne sa zúčastňuje kultúrno-spoločenských a športových podujatí a na odborných aktivitách, ktoré domov usporadúva. V kolektíve obyvateľov je obľúbený. Domov s odporcom neeviduje žiadne problémy, naopak odporca je samostatný a nekonfliktný. Domov preto nemá žiadne informácie a podklady, ktoré by odôvodňovali obmedzenie, resp. pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

V podaní doručenom súdu dňa 27.01.2014 uviedol Y., praktický lekár, ktorý je všeobecným lekárom odporcu, že odporca je v jeho starostlivosti od 01.10.2013. Počas krátkého obdobia mal možnosť byť s odporcom niekoľkokrát v osobnom kontakte. Odporca trpí viacerými internými ochoreniami. Počas návštev ambulancie bol odporca vždy upravený, plne orientovaný a nikdy nejavil známky závažnejšieho psychického ochorenia. Odporca je podľa jeho názoru podložený zisteniami počas priamych kontaktov s ním, informáciami od personálu domova a údajmi z jeho zdravotnej dokumentácie schopný samostatného fungovania. Významnejšie je limitovaný

len ťažkosťami spôsobenými ochorením pohybového aparátu. Keďže v zdravotnej dokumentácii odporcu je údaj o organickej depresívnej poruche, požiadal o vyjadrenie ošetrojúceho psychiatra. K vyjadreniu preto priložil vyjadrenie Y. psychiatra, zo dňa 20.01.2014, z ktorého vyplýva, že odporca je liečený pre organickú depresívnu poruchu, je schopný samostatného fungovania v domove dôchodcov, užíva citalopram 20 mg ráno, z pohľadu psychiatra nie je dôvod na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

Vyššie uvedené lekárske správy zaslal súd na vedomie navrhovateľke. Súd zároveň navrhovateľku vyzval, aby uviedla, či trvá na podanom návrhu. Podaním doručeným súdu dňa 26.02.2014 navrhovateľka uviedla, že na podanom návrhu trvá.

Súd uznesením č.k. 13Ps/13/2013-29 zo dňa 04.04.2014 ustanovil odporcovi v súlade s § 187 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) opatrovníčku pre konanie C. pracovníčku Okresného súdu Bratislava V. Opatrovníčka pre konanie sa k návrhu nevyjadrila a nenavrholo vykonanie žiadnych dôkazov.

Vo vyjadrení doručenom súdu dňa 23.04.2014 odporca uviedol, že s podaným návrhom na obmedzenie či pozbavenie spôsobilosti na právne úkony nesúhlasí a žiada, aby bol návrh zamietnutý. Z vyjadrení jeho praktického lekára Y. a jeho psychiatra Y. je evidentné, že netrpí duševnou poruchou, ktorá by mala vplyv na jeho spôsobilosť na právne úkony. Psychiatricky je liečený pre depresívnu poruchu. O nekalých úmysloch navrhovateľky svedčí okrem iného i jej návrh na určenie neplatnosti darovacej zmluvy medzi odporcom a jeho neterou F., ktorej odporca daroval nehnuteľnosť. Konanie je vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 7C/93/2014.

Na pojednávaní dňa 03.06.2014 navrhovateľka uviedla, že na podanom návrhu trvá a chce, aby súd pokračoval v konaní. Odporca by mal byť obmedzený minimálne v rozsahu nakladania s majetkom vyššej hodnoty. Ešte v roku 1989 bol v rámci súdneho konania vypracovaný znalecký posudok, v ktorom sa skonštatovalo, že u odporcu sa pravdepodobne jedná o psychickú poruchu. Domnieva sa, že v tomto smere jeho ochorenie nadobúda progres, pretože v poslednom období vykonáva rôzne právne úkony, ktoré následne ruší (predaj nehnuteľností a jeho následné zrušenie, darovanie spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti a následné žiadanie vrátenia daru). Do spisu založila znalecký posudok zo dňa 23.06.1989, v ktorom sa uvádza, že odporca trpí na larvovú depresiu myalgicko-artralgiej formy, je potrební antidepresívna liečba (cca 2-3 mesiace) pod kontrolou rajónneho psychiatra. Opatrovníčka odporcu sa na pojednávanie nedostavila, avšak svoju neprítomnosť ospravedlnila a súhlasila s tým, aby súd pojednával a rozhodol v jej neprítomnosti, pričom rozhodnutie ponechala na úvahe súdu tak, aby bolo v záujme odporcu. Odporca s podaným návrhom nesúhlasil a žiadal ho zamietnuť. Súd následne navrhovateľku poučil, že nariadi znalecké dokazovanie a ak znalecký posudok nepotvrdí tvrdenia navrhovateľky, tak bude trový konania hradiť navrhovateľka. Navrhovateľka napriek tomu uviedla, že na podanom návrhu trvá.

Uznesením č.k. 13Ps/13/2013-52 zo dňa 10.06.2014 nariadil súd znalecké dokazovanie a za znalca ustanovil Y., znalca v odvetví psychiatria. Znalec vo svojom posudku č. 18/14 zo dňa 26.08.2014 uviedol, že pacient trpí na organický psychosyndróm so známkami organickej poruchy osobnosti a organickej afektívnej poruchy, pričom sa jedná o stav trvalý. V rámci tejto svojej choroby je aktuálne schopný vybaviť svoje záležitosti, je schopný vykonávať vo svojom mene právne úkony bez obmedzenia, a teda aj právne úkony, ktoré spočívajú v nakladaní s majetkom väčšej hodnoty.

Na pojednávaní dňa 11.11.2014 znalec uviedol, že podanom znaleckom posudku trvá a k dnešnému dňu nezistil žiadne okolnosti, pre ktoré by mal záver znaleckého posudku zmeniť. Znalec nemal dostatok podkladov na to, aby dospel k záveru, že spôsobilosť odporcu na právne úkony je zmenená. Znalec vyšetrovaním zistil, že odporca trpí na organický psychosyndróm a prognosticky sa dá predpokladať postupné zhoršenie stavu. Odporca je podľa názoru znalca schopný vykonávať vo svojom mene všetky právne úkony.

Vo vyjadrení doručenom súdu dňa 08.04.2015 navrhovateľka poukázala na jej dlhodobé problémy a konflikty s odporcom, predovšetkým ohľadom ich spoločného majetku, ktoré chcela súdu vysvetliť a ozrejmiť. K vyjadreniu priložila odpoveď starostu obce N.. zo dňa 21.06.2004 na list odporcu a list F. adresovaný odporcovi. Podaním doručeným súdu dňa 13.04.2015 navrhovateľka založila do spisu listiny

za účelom doplnenia znaleckého posudku - žiadosť odporcu zo dňa 10.09.2013 o vrátenie majetku adresovaná navrhovateľke, psychiatrický nález odporcu zo dňa 24.10.1989, list (pravdepodobne) odporcu zo dňa 22.02.1998 adresovaný (pravdepodobne) navrhovateľke, list odporcu zo dňa 07.02.2004 adresovaný navrhovateľke. Podaním doručeným súdu dňa 28.04.2015 navrhovateľka do spisu založila ďalšie listiny - list F. (pravdepodobne V.) zo dňa 15.02.1998 adresovaný odporcovi, návrh odporcu zo dňa 10.05.2013 na zápis prevodu (spolu)vlastníckeho práva darovacou zmluvou na F., výzva na vrátenie daru zo dňa 02.05.2013 adresovaná F., odpoveď starostu obce N. zo dňa 10.09.2012 navrhovateľke, potvrdenie o registrácii závetu v Notárskom centrálnom registri závetov zo dňa 30.12.2005, nepodpísaný závet odporcu, stanovisko navrhovateľky zo dňa 09.10.2013 k žiadosti odporcu o vrátenie majetku, oznámenie odporcu zo dňa 07.08.2012 adresované navrhovateľke, lekárska správa o zdravotnom stave odporcu zo dňa 20.10.1989.

Na pojednávaní dňa 06.10.2015 navrhovateľka uviedla, že na podanom návrhu trvá. Vzhľadom na čas, ktorý uplynul od posledného vyšetrenia odporcu, keďže znalec mal k dispozícii potvrdenia o zdravotnom stave odporcu z januára 2014, navrhovateľka navrhuje, aby sa odporca podrobil vyšetreniu v súdom určenom príslušnom zariadení za účelom zistenia aktuálneho zdravotného stavu odporcu a zistenia, či sa doposiaľ znaleckým posudkom zistená psychická porucha nezhoršila, resp. či sa u odporcu nevyskytuje aj iná psychická porucha.

V podaní doručenom súdu dňa 20.10.2015 (teda až po vydaní uznesenia o kontrolnom znaleckom posudku) navrhovateľka uviedla, že nenavrholo nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania, ale navrhla, aby sa odporca podrobil vyšetreniu v súdom určenom príslušnom zdravotníckom zariadení za účelom zistenia aktuálneho zdravotného stavu odporcu a zistenia, či sa už doposiaľ znaleckým posudkom zistená psychická porucha nezhoršila, resp. či sa u odporcu neobjavila iná psychická porucha. Uvedené vyšetrenie bolo navrhnuté z dôvodu, že posledné lekárske správy, ktoré mal znalec k dispozícii pri vyhotovovaní znaleckého posudku, boli z januára 2014. Keďže znalec vychádzal z lekárskeho správ, nežiadali sme vykonať kontrolné znalecké dokazovanie, ale navrhli sme len opätovné lekárske vyšetrenie, ktorého výsledkom bude lekárska správa o zdravotnom a psychickom stave odporcu. Pokiaľ sa v novej lekárskej správe potvrdí, že stav odporcu je obdobný, ako v lekárskej správe z januára 2014, nebude navrhovateľka žiadať kontrolné znalecké dokazovanie. Kontrolné znalecké dokazovanie bude navrhovateľka žiadať, len keď sa ukáže opak.

Z dôvodu, že navrhovateľka trvala na podanom návrhu a žiadala ďalšie vyšetrenie zdravotného a duševného stavu odporcu, súd uznesením č.k. 13Ps/13/2013-188 zo dňa 07.10.2015 nariadil kontrolné znalecké dokazovanie a za znalca ustanovil Y. znalkyňu v odvetví psychiatria. Znalkyňa vo svojom posudku č. 151/2015 zo dňa 27.12.2015 uviedla, že odporca trpí organickým psychosyndrómom ľahkého stupňa, organickou afektívnou poruchou a organickou poruchou osobnosti. Od posledného znaleckého posudku zo dňa 28.08.2014 nedošlo k zhoršeniu psychického stavu odporcu. Odporca bol pri vyšetrení kompletne orientovaný, v kontakte bol adekvátny, v myslení neboli prítomné patické obsahy. Pamäťové funkcie boli v norme, nebola prítomná porucha vštiepivosti ani výbavnosti, novo a staropamäť nebola porušená. Súdnosť a kritičnosť je zachovaná. Ide o ochorenie, ktoré má tendenciu postupne progredovať, avšak aktuálne jeho stav nevykazuje známky svedčiace pre demenciu. Menovaný je preto schopný vykonávať vo svojom mene právne úkony bez obmedzenia. Je schopný obstarávať si svoje záležitosti v styku s orgánmi štátnej správy, nakladať s majetkom väčšej hodnoty, samostatne uzatvárať zmluvy, predávať a kupovať nehnuteľnosti, rozhodovať o svojej liečbe.

Súd vo veci nariadil pojednávanie na termín dňa 14.04.2016 a doručil kontrolný znalecký posudok navrhovateľke a odporcovi. Navrhovateľka podaním doručeným súdu dňa 12.04.2016 zobrala svoj návrh v celom rozsahu späť a žiadala, aby súd konanie zastavil a nikomu nepriznal nárok na náhradu trov konania. Na pojednávaní dňa 14.04.2016 znalkyňa uviedla, že na podanom znaleckom posudku trvá a že oproti pôvodnému znaleckému posudku nezistila žiadne zhoršenie psychického stavu odporcu.

Podľa § 96 ods. 1 O.s.p. navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Vzhľadom na to, že navrhovateľka vzala svoj návrh v celom rozsahu späť, súd v zmysle citovaného zákonného ustanovenia konanie zastavil. Keďže konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony je konaním, ktoré by mohol súd začať aj bez návrhu, súd ešte pred zastavením konania skúmal, či

je tu dôvod na pokračovanie v konaní. Z oboch znaleckých posudkov však jednoznačne vyplynulo, že odporca je v plnom rozsahu spôsobilý na právne úkony a teda že nie je dôvod na obmedzenie alebo úplné pozbavenie jeho spôsobilosti na právne úkony. Z uvedeného dôvodu preto súd rozhodol tak, ako je uvedené v prvom výroku tohto uznesenia.

V zmysle § 191 ods. 1 a 2 O.s.p. trovy konania platí štát. Ak to možno spravodlivo žiadať, prizná súd štátu ich náhradu proti tomu, o ktorého spôsobilosť na právne úkony v konaní šlo. Ten, kto podá zjavne bezdôvodný návrh na pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, je povinný nahradiť ujmy, ktoré vyšetrovanému, jeho zástupcovi a štátu konaním vznikli.

Podľa názoru súdu navrhovateľka podala zjavne bezdôvodný návrh na pozbavenie, resp. obmedzenie spôsobilosti odporcu na právne úkony, preto súd v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení zaviazal navrhovateľku zaplatiť štátu trovy znaleckého dokazovania. Navrhovateľka súdu žiadnym spôsobom nepreukázala, že v čase podania návrhu existovali pochybnosti o spôsobilosti odporcu na právne úkony. Navrhovateľka síce súdu po podaní návrhu predložila dve lekárske správy a znalecký posudok, z ktorých vyplývalo, že odporca trpí na depresívnu poruchu. Tieto lekárske správy, resp. znalecký posudok však boli z roku 1989, teda zjavne neaktuálne. Navyše, depresívna porucha nie je takou psychickou poruchou, ktorá by chorého obmedzovala na spôsobilosť na právne úkony; i v samotnom znaleckom posudku z roku 1989 sa udáva ako doba liečenia cca 2-3 mesiace. Navrhovateľka ďalej tvrdila a svoje tvrdenia podložila viacerými listinami, že odporca vykonal viacero právnych úkonov, ktoré chcel následne zrušiť a že odporca je konfliktný typ, ktorý všade vyvolával spory. To, že odporca využíva svoje dispozičné práva nad svojím majetkom, však samo o sebe neodôvodňuje záver o psychickej chorobe odporcu. Z predložených listín pritom vyplýva, že odporca má predovšetkým dlhodobý spor s navrhovateľkou samotnou, a to ohľadom ich spoločného majetku. Súdu je z vlastnej činnosti známe, že medzi navrhovateľkou a odporcom na tunajšom súde prebiehalo a stále prebieha viacero sporov ohľadom ich spoločného majetku (rodinný dom, vkladné knižky), pričom vo väčšine prípadov navrhovateľka vystupovala taktiež ako navrhovateľka. Tieto spory sa pritom navrhovateľky existenčne dotýkajú, keďže ich predmetom je tiež prevod spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti, v ktorej navrhovateľka býva. To vedie súd k záveru, že návrh navrhovateľky na pozbavenie spôsobilosti odporcu na právne úkony bol podaný špekulatívne, s cieľom ukončiť navrhovateľkine osobné spory s odporcom v prospech navrhovateľky. To, že odporca nebol konfliktný typ, ale naopak nekonfliktný, komunikatívny, priateľský a v kolektíve obľúbený, sa ukázalo už krátko po podaní návrhu v hodnotiacej správe domova dôchodcov, v ktorom bola odporca (v tom čase už viac ako dva roky) ubytovaná. Navrhovateľka v návrhu tvrdila, že odporca nie je schopný samostatne si zabezpečiť svoje životné potreby. Naopak z vyššie uvedenej hodnotiacej správy domova dôchodcov vyplýva, že odporca býva v samostatnej bytovej jednotke, sám si vedie domácnosť a spravuje svoje financie, aktívne sa zúčastňuje organizovaných podujatí, domov dôchodcov nemá žiadne informácie ani podklady, ktoré by odôvodňovali obmedzenie, resp. pozbavenie spôsobilosti odporcu na právne úkony. Odporca sa pritom odo dňa 01.11.2011 zdržiava predovšetkým v tomto domove dôchodcov, preto je to práve domov dôchodcov so svojím odborným personálom, ktorý je spôsobilý vyjadriť sa k schopnosti odporcu postarať sa o svoje životné potreby. Navrhovateľka vo svojom návrhu tvrdí, že odporca je postihnutý duševnou poruchou, ktorá ho robí nespôsobilým na právne úkony. Už krátko po podaní návrhu sa však z lekárskej správy praktického lekára (zo dňa 24.01.2014) a z lekárskej správy ošetrojúceho psychiatra odporcu (zo dňa 20.01.2014) ukázalo, že odporca je plne orientovaný, schopný samostatného fungovania a nejaví známky závažnejšieho psychického ochorenia. Z ich pohľadu teda nebol žiaden dôvod na obmedzenie spôsobilosti odporcu na právne úkony.

Napriek tomu, že súd tieto lekárske správy ošetrojúcich lekárov a hodnotiacu správu domova dôchodcov zaslal navrhovateľke a vyzval ju, aby uviedla, či trvá na podanom návrhu, navrhovateľka na podanom návrhu naďalej trvala. Navrhovateľka trvala na znaleckom dokazovaní, a to aj vtedy, keď ju súd poučil o tom, že ak znalecké dokazovanie nepotvrdí tvrdenie navrhovateľky, bude musieť uhradiť trovy konania, a teda aj trovy znaleckého dokazovania. Napriek tomu, že súdom ustanovený znalec v prvom znaleckom posudku jednoznačne uviedol, že odporca je plne spôsobilý na právne úkony, navrhovateľka trvala na opätovnom vyšetrení zdravotného a duševného stavu odporcu. Pritom nie je pravda, že súdom ustanovený znalec vychádzal len z lekárskeho správy z januára 2014. Z prvého znaleckého posudku jednoznačne vyplýva, že odporca bol znalcom osobne vyšetrený dňa 13.08.2014 (str. 7 znaleckého posudku).

Pokiaľ navrhovateľka na pojednávaní dňa 06.10.2015 žiadala, aby bol zdravotný a duševný stav odporcu opätovne prešetrený (pre odstup času od posledného znaleckého posudku), pričom stále trvala na podanom návrhu, čím zároveň spochybňovala pôvodný znalecký posudok, nemal súd inú možnosť, ako nariadiť kontrolné znalecké dokazovanie

(v záujme riadneho zistenia skutkového stavu). Pokiaľ navrhovateľka neskôr uvádzala, že nežiadala kontrolné znalecké dokazovanie, ale len „vyšetrenie zdravotného a duševného stavu“ odporcu, súd uvádza, že každé podanie či návrh účastníka konania musí hodnotiť podľa jeho obsahu. Súd nemohol zaviazat' odporcu podrobiť sa vyšetreniu lekárom a následne odovzdať lekársku správu súdu, pretože zákon mu takéto oprávnenie nedáva. Ak závisí rozhodnutie súdu od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, musí súd ustanoviť znalca. Aj kontrolný znalecký posudok potom jednoznačne skonštatoval, že odporca je plne spôsobilý na právne úkony.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľky bol podaný bezdôvodne, preto súd navrhovateľku zaviazal nahradiť štátu trovy konania.

Štátu vznikli v konaní trovy vyplatením znaleckého súdom ustanoveným znalcom.

Na základe uznesenia súdu č.k. 13Ps/13/2013-71 zo dňa 27.08.2014, právoplatného dňa 06.11.2014, vyplatil súd dňa 26.06.2015 znalcovi Y. znalečné vo výške XXX,XX €. Na základe uznesenia súdu č.k. 13Ps/13/2013-209 zo dňa 04.01.2016, právoplatného dňa 25.02.2016, vyplatil súd dňa 21.03.2016 znalkyni Y. znalečné vo výške 318,72 €. Keďže navrhovateľka podala návrh bezdôvodne, zaviazal ju súd na náhradu vyššie uvedených trov znaleckého dokazovania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Bratislave prostredníctvom Okresného súdu Bratislava IV, a to v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (205 ods. 1 O.s.p.).